

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 140. — Štev. 140.

NEW YORK, TUESDAY, JUNE 16, 1936 — TOREK, 16. JUNIJA, 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

V FRANCIJI PRIHAJA KOMUNIZEM NA POVRŠJE

“Francoski delavci si lahko sami krojijo svojo usodo”

SEDANJI POLOŽAJ DA DELAVSTVU PRAVICO NAZNANITI ROJSTVO NOVE POLITIČNE IN SOCIJAL. DOBE

Tovarne bodo kmalu lastnina delavcev. — Komunisti obhajajo revolucionarno zmago. — Thorez poudarja “nove pravice” delavskega razreda. Senator Cachin poziva na boj za komunistično vlado.

PARIZ, Francija, 15. junija. — Voditelj francoske komunistične stranke Maurice Thorez je izjavil svojim praznujočim tovaršem, da bodo francoske tovarne v kratkem last delavcev.

Thorez je govoril na zborovanju, ki so ga sklicali levoradikalni delavci v proslavo zmage zadnje velike stavke, katero označujejo kot “nekrvavo revolucijo”.

Thorez je govoril v Lille in je rekel, da stavkarji industrijskih naprav, ki so jih zasedli, niso poškodovali, ker so vedeli, da bodo kmalu postale njihova last.

V svojem govoru je omenil izjavo ministrskega predsednika Bluma v poslanski zbornici, da stavkarji niso postopali postavno, ko so zasedli tovarne in je na to rekel: “Vstaja pač nova postava.” — Thorez je rekel, da so delavci dokazali, da je delavski razred zmožen svojo usodo vzeti v svoje roke.

Marcel Cachin, ki je bil kot prvi komunist izvoljen v senat, je rekel, da bo stranka nadaljevala s svojim bojem, da doseže v Franciji komunistično vlado, četudi spada k “ljudski fronti”, ki je največja Blumova opora.

V Parizu so se komunisti zbrali v športnem stadiju k veliki proslavi zmage. Z dvignjenimi stisnjenimi pestmi in med petjem Internacionale so izražali svoje veselje nad dobljenim povišanjem plač in skrajšanim časom vsled stavke.

V območju Pariza so splošno obhajali “veliki dan delavske solidarnosti”. Okoli 50,000 pristašev ljudske fronte je korakalo v Nancy, Le Havre, Cherbourgu, Rouenu in drugih mestih. Vse demonstracije pa so potekle popolnoma mirno.

Na vznožju 25 čevljev visokega zvonika katedrale v Nancy je vihrala rdeča zastava. Policija ni mogla dognati, kdo jo je razobesil.

V nedeljo zvečer so se pričele parade stavkarjev iz zasedenih tovarn in s tem je bila končana velika stavka, ki je trajala 18 dni.

Delavci so izpraznili 400 tovarn, toda v okolici Pariza se nahaja v rokah stavkarjev še vedno 50 tovarn.

Približno polovica milijona stavkarjev je sklenilo v ponedeljek vrniti se na delo. Stavka v pariških veletovarnah in pri zavarovalnih družbah se še vedno nadaljuje in vsa ta podjetja imajo stavkarji zasedena.

Delavska federacija izjavlja, da so delavci s tem, da so dobili povišane plače od 7 do 15 odstotkov in da so njihove unije priznane, dosegli največjo delavsko zmago v zgodovini. Zato je delavska federacija razglasila: “Položaj nam daje pravico, da oznanjamo rojstvo nove politične in socijalne dobe.”

Delavska federacija pozivlja senat, da novo delavsko postavo, ki določa zvišanje plač, plačane počitnice in priznanje delavskih organizacij in katero je poslanska zbornica prejšnji teden sprejela, takoj potrdi, tako da pride še ta teden v veljavo.

MEHIŠKI GENERAL UBIL AMERIKANCA

Prepir med inženirjem in ženo se je končal s tragedijo. — Ubijalec, bratranec žene, je pobegnil.

MEXICO CITY, Mehika, 15. junija. — Policija zasleduje generala Rafaela Lopez, ki je obdolžen, da je v soboto zvečer ustrelil inženirja Guy D. Diverja iz Detroit, Mich., tekom domačega prepira v njegovem stanovanju.

Inženir, ki je bil star 38 let, je podlegel ranam v bolnišnici Rdečega križa. Njegovo telo je bilo prelučnjano z več kroglicami, ki jih je dobil med preprirom s svojo mehiško ženo Hermino.

Policija je Diverjevo ženo z 9 let starim sinom Mariom odvedla na policijo in ko ji je bilo dovoljeno vrniti se na dom, je odšla k svojim sorodnikom. Na policiji je izpovedala, da jo je njen mož v napadu ljubosumnosti vdaril v obraz ter jo je skušal ustreliti z revolverjem.

Njen bratranec, general Lopez je bil priča prepira in je skušal Diverja razorožiti. V boju za posest revolverja je bil Diver ustreljen.

General, ki je bil prej poveljnik garnizije v Chihuahua in zadnji čas poveljnik v San Luis Potosi, je nato pobegnil. Diver je bil zadet zadej v glavo in v doljeni del telesa. V Mehiki je živel nad deset let.

FORD — ČASTNI DOKTOR

EAST LANSING, Mich., 15. junija. — Na tukajšnjem Michigan State College je bil imenovan Henry Ford za častnega doktorja inženirske vede.

ITALIJA OBOROŽUJE FAŠISTIČNO MLADINO

MILAN, Italija, 15. junija. — Vodstvo fašistične stranke je izdalo danes dve značilni odredbi: Stotisoč pušk bo razdeljenih med fašiste v starosti od 18 do 21 let. Sedemstotisoč otrok od šestega do desetega leta bo poslanih v poletna taborišča, da se telesno okrepe.

KONEC GENERALNE STAVKE V VENEZUELI

CARACAS, Venezuela, 15. junija. — Danes je bil tukaj končan pet dni trajajoči generalni štrajk, ki je bil proglašen kot protest proti neki vladni odredbi. Navzlic temu se pa niso hoteli vrniti na delo domačini, ki so zaposleni na velikih oljnih poljih pri Maracaibo.

Vodstva oljnih družb poročajo, da se razpošiljanja olja neovirano vrši, ker so na razpolago še velike rezerve, dočim je produkcija jako omejena.

ŠVICA ČAKA NEGUŠEVIH ZAKLADOV

Že leta 1932 je neguš kupil v Vevey vilo za svojo hčer. — Vevey je oddaljen od italijanske meje samo 60 milj.

VEVEY, Švica, 15. junija. — Ker so razširjene govorice, da je pobegli abesinski cesar Haile Selassie odnesel s seboj velik zlat zaklad, čaka industrijsko mesto Vevey s svojimi 14,000 prebivalci z napetostjo in veseljem upanjem, da se bo neguš s svojo družino naselil v mestu.

Že leta 1932 je neguš za svojo hčerko Yechimabet, ki je sedaj stara 15 let, kupil vilo “Cvetlični travnik”. Na vili je sicer še nekaj dolga, toda z ozirom na negušev bogat zaklad bo ta dolg lahko poravnani.

Prebivalci Veveya se še vedni radi spominjajo male princese, ki je leta 1932 nekaj časa tam živela. Tedaj jo je obiskal njen brat, prestolonaslednik Asfa Wosan. Mladi princ, ki je bil tedaj star 15 let, je sprejel v avdienci mestnega župana Chardeta, princu pa je nato odbor meščanov priredil slovesen sprejem v neki vinski kleti. Toda vse to je na mladega prince napravilo prav malenkosten utis. Kajti, ko so navzoči dvignili vinske čaše, da napijejo sinu “zmagovitega leva iz rodu Jude”, je stal princ nepremično. Pokusil ni niti kaplje vina. Zato pa so mu naglo prinesli kozarec mošta in ga je popil nekaj kapelj. Zapisal je še svoje ime v mestno zlato knjigo, nato pa je mirno odšel, ne da bi bil izpregovoril kako besedo.

Vevey leži samo 60 milj od italijanske meje, toda v njem živi le malo Italijanov.

SMRT SLAVNEGA ANGLEŠKEGA PISATELJA

BEACONSFIELD, Anglija, 14. junija. — Po teden dni trajajoči boleznij se danes podlegel srečni kapi slavnemu angleškemu pisatelju Gilbert Keith Chesterton. Star je bil 62 let. Leta 1922 je prestopil iz anglikanske cerkve v katoličanstvo.

ŠVEDSKA SOCIJALISTIČNA VLADA BO ODPSTOPILA

STOCKHOLM, Švedska, 13. junija. — Socijalistična vlada ministr. predsednika Hansona bo najbrž v ponedeljek odstopila, ker državni zbor ni hotel sprejeti vladne predloge glede starostnih pokojnin.

NEMŠKA LEKARNA V ADDIS ABABI

ADDIS ABABA, Abesinija, 14. junija. — Nemška lekarna Zahn, ki je bila več desetletij znana po vsej Abesiniji, je zopet otvorjena. Pred prihodom Italijanov so jo roparji opleni in porušili.

34 RIBIČEV UTOMILO

HONKONG, Kitajska, 15. junija. — V soboto se je prevrnili v tukajšnji bližini velik ribiški čoln. Štiriinšestdeset ribičev je utomilo.

FORD DELA OGROMNE DOBIČKE

V 33 letih je napravil 782 milijonov dobička. — Izdelal je 24,500,000 avtomobilov. — Pri avtomobilu je imel dobička \$20.

DETROIT, Mich., 15. junija. — V 33 letih je Ford Motor Company izmenjala 24,500,000 avtomobilov in drugih izdelkov za \$12,951,338,028 in za razni material in za plače izplačala \$12,109,321,884.

To je po radio povedal uradnik Fordovih tovarn William J. Cameron.

Po odbitku še raznih drugih izdatkov v znesku \$60,000,000 je preostalo družbi čistega dobička \$782,016,144.

Cameron pa je rekel, da je ta dobiček, 33-til let manjši, kot pa izdatki Fordovih tovarn lansko leto za stroje, gonilno silo itd.

Kot pravi Cameron ima Fordova družba od vsakega avtomobila povprečno \$20 dobička.

“Teh 33 let kaže,” je nadaljeval Cameron, “da je bilo 94 odstotkov denarja, ki smo ga prejeli, takoj izdanih kot denar in da je bilo preostalih 6 odstotkov porabljenih za izboljšanja.”

DR. SCHACHT SE JE POGODIL Z GRKI

ATENE, Grška, 15. junija. — Govorec s časnikarskimi zastopniki, ki so ga vprašali, ako je njegovo potovanje po Balkanu političnega značaja, je dr. Hjalmar Schacht odgovoril, da je bil njegov namen samo ta, da pride z balkanskimi državami v stik samo v gospodarskih zadevah.

KOLIKO SO ZAPRAVILI RE-PUBLIKANCI

CLEVELAND, Ohio, 15. junija. — Clevelandski trgovci, hotelirji in drugi sedaj štejejo denar, ki so ga tekom republikanske konvencije izdali delegati in drugi obiskovalci konvencije.

Prodajalci mehkih pijač pravijo, da tekom štirih dni konvencije niso prodali mnogo več svoje pijače kot običajno. Tem več pa so imeli prometa hoteli in gostilne. Po splošni cenitvi so obiskovalci konvencije pustili v Clevelandu nad milijon dolarjev.

JAPONCI ŽELE SKLENITI PAKT S SOVJ. UNIJO

Na obeh straneh meje želi imeti demilitarizirano zono. — Moskva bo tako ponudbo zavrnila.

TOKIO, Japonska, 15. junija. — Japonsko časopisje naznanja, da bo japonska vlada najbrže predlagala Rusiji, da je ob sibirsko-mancukuanski meji na obeh straneh postavljena demilitarizirana zona na širjavo 50 kilometrov. Ta predlog bo stavljen, ko so sestane komisija, katere namen je določiti mejo med obema državama.

Po mnenju dobro poučenih opazovalcev prihaja ta predlog prepozno. Ker Japonska ni hotela sprejeti ruskega predloga za nenapadno pogodbo, so Rusi v treh letih poslali na Daljni Iztok velikansko armado.

Bivša carska armada, katero so Japonci leta 1904 porazili, se ni mogla niti od daleč primerjati s sedanjo rusko armado, ki more vzdržati japonski napad, ako pride tudi nenadoma. Ta armada se nahaja za velikanskimi utrdami iz železa in cimenta, ki so slične francoski Maginot obrambni črti ob nemški meji. Zato, ni mogoče misliti, da bi Rusi sedaj hoteli pustiti te utrdbе.

ŠEST ŽRTEV EKSPLOZIJE

DUNAJ, Avstrija, 15. junija. V nekem lovskem klubu v dolnem delu mesta je eksplodirala zaloga smodnika. Šest oseb je bilo na mestu ubitih, sedemnajst pa ranjenih. V klubu je imela zborovanje neka mladinska organizacija. Policija dolži dva mlada Macedonce, da sta povzročila eksplozijo.

DR. SCHACHT SE JE POGODIL Z GRKI

ATENE, Grška, 15. junija. — Govorec s časnikarskimi zastopniki, ki so ga vprašali, ako je njegovo potovanje po Balkanu političnega značaja, je dr. Hjalmar Schacht odgovoril, da je bil njegov namen samo ta, da pride z balkanskimi državami v stik samo v gospodarskih zadevah.

Z ozirom na nemško trgovsko politiko je rekel dr. Hjalmar Schacht: “Ne moremo kupovati tam, kjer ne moremo prodajati in ne kupovati, česar ne potrebujemo. Razširjenje naše trgovine na Južno Ameriko in na Balkan je posledica zdravega gospodarstva in nima nikake zveze s politiko.”

Pred svojim odhodom v Sofijo je imel dr. Schacht dolg razgovor s kraljem Jurijem in ministrskim predsednikom Metaxasom.

VOHUNI V ANGLEŠKI TRDNJAVI

Velikanske trdnjave v Singapore se bližajo koncu. — Najmočnejše utrdbе na svetu.

SINGAPORE, 15. junija. — Čim bolj se bližajo svojemu koncu dela na največji mornariških utrdbah sveta 16 milj od trgoveškega središča v Singapore, tem pogosteje se pojavljajo govorice, da se hočejo splaziti v bližino utrdb vohuni, da bi iztaknili kake tajnosti. Angleška vlada je odredila vse, da to prepreči.

Poleg molčečih sikhov (indijskih vojakov) so bili uslužbeni angleški policisti, ki posebno pazijo na vohune. Nikdo ne more priti v bližino utrdb niti toliko, da bi jih mogel videti. Te utrdbе bodo veljale preko \$75,000,000.

Potnik, ki se z ladjo bliža Singapore, ne vidi ničesar drugega, kot zelo mirno izgledajoče otoke. Krase jih palme in gumijeva drevesa. V bližnjih vodah leže ribiški čolni. Toda za palmovimi gajji, ki so prava slika miru, so razpostavljene cele baterije 18-palčnih topov, zakopanih v zemljo. Tam so tudi podzemne naprave za letala ter priprave za popravilo in nalaganje bojnih ladij. Izvedenci zatrjujejo, da te utrdbе prekašajo vse, kar so v tem oziru napravile Združene države v Pearl Harbor in v Honolulu.

Čim bolj je napredovalo delo tega velikanskega podjetja, tem pogosteje so prihajale govorice, da so vohuni na delu, da bi odkrili kako tajnost. Toda vse izgleda, kot da se Angličji proti njim dobro zavarovali. 3500 mehanikov in delavcev, ki so gradili utrdbе, je bil stalno nadzorovanih. Skoro vsi so priseljeni Angličji in so s posebno prisego zavezani k molčečnosti. Navzlic temu pa sem in tam nastane kako govorjenje, da so mnogi poskušali, da bi se približali tem delavcem.

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President L. Benedik, Trezor.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Doglad brez podpis in osebnosti se ne pričajo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

AMERIŠKE TAJNE DRUŽBE

Zadnje čase se dosti sliši o delovanju "Črne legije", ki se je prav posebno razpasla po okolici Detroita. Njeni člani so umorili nekega WPA delavca, nekaj drugih pa skoro do smrti pretepli.

Taka in slična poročila mečejo značilno luč na sedanje ameriške razmere. Časopisje, ki je dolgo molčalo, je začelo pisati o tem. Državne oblasti so že, oziroma bodo uvedle obširno preiskavo.

Z delovanjem Črne legije se bo bavil tudi kongres, in kongresnik Dickstein je že zapretel s temeljito preiskavo.

Ostalo bo pa najbrž le pri napovedih in pretujah, kajti Črna legija je le ena številnih ameriških tajnih družb, ki so jih ustanovili naši 100 in 150 pretečniki.

Njeni člani so preželi z nestrpnostjo in željo po vladi. Iste lastnosti so imeli tudi prvi ameriški naseljenci.

Črna legija je pod krinko patriotizma napovedala neizprosno bolj vsemu, kar ni izrazito njenega mnenja.

Boj komunizmu, socializmu, katoličanstvu in židovstvu. Tega boja pa ne vodi na postaven in dovoljen način — potom časopisja, knjig, pamfletov in govorov — pač pa z orožjem, bičanjem, terorjem in pretujami.

Značilno za razmere na Srednjem zapadu je pa dejstvo, da je družba že leta in leta delovala, ne da bi oblasti posegle vmes. Da bi oblasti ne vedele za njo, bi bilo nesmiselno domnevati.

Sele ko so črni legijonaši zakrivali umor, je bila spravljena zadeva v tek ter je bilo trinajst članov Črne legije aretiranih.

Kako močna je ta organizacija, je težko dognati. Po mnenju nekaterih ima od deset do petnajst milijonov članov. Pa če bi jih imela samo deset tisoč, vemo iz sodobne zgodovine, kaj lahko napravi deset tisoč odločnih, fanatičnih in brezsrčnih zločincev.

Samo v nekater evropske države je treba pogledati, pa uvidimo resnost položaja.

Črna legija ni prva in ni edina tajna družba, ampak ima dosti tovarišic.

Večkrat so ustanovljene v posebne svrhe in izginijo, ko dosežejo svoj cilj.

Zrtev take organizacije je postal lani v Tampa, Fla., socialist Joseph Shoemaker. Njega so umorili, dva njegova tovariša pa strahovito pretepli.

Lani je bilo dosti slišati o "črnih jezdecih" v Novi Mehiki in južni Kaliforniji, ki so hoteli pregnati tamkajšnje japonske farmerje.

Vsako linčanje v južnih državah je delo take tajne družbe.

In kaj naj rečemo o Kukluksklanu, ki je postal že nekakšna splošna ameriška ustanova.

Te družbe skušajo pod krinko amerikanizma dosežati cilje, ki so vse prej kot ameriški. Njihovo delovanje je v splošnem še kolikor toliko tajno, sempatam pa njihovo članstvo že precej javno nastopa in se ponaša s svojimi deli, ki se morajo gnusiti vsakemu poštememu Američanu.

NA SMRT OBSOJENI GUVERNER

V Moskvi se je končal senzacionalen proces proti Konstantinu Sjemenčuku, bivšemu guvernerju Wrangelovega otoka, ki leži v sibirskem Lednem morju. Sjemenčuk je bil obtožen zaradi umora, obsodili so ga pa na smrt. Občinstvo je sprejelo to smrtno obsodbo s odobravanjem.

Sjemenčuk je kot guverner na arktičnem otoku, ki je skoraj odrezan od sveta, uvedel strašen teroristični režim. Ker se je potem bal ovadbe zavoljo svojega vedenja, je dal umoriti najprvo otoškega zdravnika Wolfsona potem nekega Vakulenk, ki je bil našel Wolfsonovo truplo. Proti obsodbi je vložil priziv, a nima upanja, da bi ga predsednik osrednjega izvršnega odbora potilostil.

OGLAŠUJTE V LISTU "GLAS NARODA"

SOCIJALNA VARNOST IN INOZEMEC

Ta je deveti izmed vrste člankov o naturalizaciji in državljanstvu.

Morda največji gospodarski problem naše dobe je najti kako vrsto zaščite proti nesigurnosti modernega življenja. Vse povsod ljudje zahtevajo zavarovanje proti zlim posledicam nezaposlenosti in starosti — tako zavarovanje, ki bo stvar zakonitega prava, ne pa le negotove dobrotelčnosti. Združene države so storile začetek v tej smeri ko je lani Kongres sprejel zakon o socialni varnosti. Povrh tega so razne države že zdavnaj vzakonile raznovrstne take postavbe — pa naj bodo še take pomanjkljive — ki se tičejo starostnih pokojnin, odškodnin za delavske nezgode, pomoči vdovam in sirotam in, v malo državah, zavarovanja proti nezaposlenosti.

Zaščita v vseh teh življenjskih vprašanjih je stvar, ki se tiče inozemca ravno tako, kot državljan, ali tudi v tem pogledu je inozemec na slabšem. Dobrote teh zakonov se nanj ne raztezajo, ali pa raztezajo se le deloma.

Vzemite na primer državne zakone o starostnih pokojninah. Razun v prav malo državah kjer sploh ni mnogo tujerodcev, se ti zakoni ne tičejo inozemcev. Mnogo je tujerodcev, ki se približujejo starosti, ko ne morejo več upati na zadosten zaslužek. Prihranili si niso nič ali primarno za vzdrževanje v starosti. Ali, ako niso postali ameriški državljan, ne morejo upati na starostno pokojnino.

Federalni zakon o socialni varnosti uvedel je sistem anuitet ali rednih mesečnih plačil onim delavcem, ki so dosegli starosti 65 let. Ta zakon se ukvarja tudi z zavarovanjem proti nezaposlenosti in raznimi drugimi vrstami podpor — odvisnim otrokom, slepem itd. Dasi federalni zakon ne vsebuje ničesar, kar bi zastopavljalo inozemca, vendarle večina pomoči, ki jo določa zakon o socialni varnosti, je odvisna od sodelovanja 48-orice držav in se v splošnem upravlja v znišlu teh državnih zakonov. Vse te dobrote utegnejo zato biti omejene le na ameriške državljane.

Te dežele ni imele nikakih vsenarodnih socialno-varnostnih zakonov, ko je gospodarska kriza izbruhnila l. 1929. Trebalo je naenkrat organizirati javno pomožno akcijo za one, ki so imeli nujno potrebo. Obdajanju te pomoči inozemci ni

SOBI LI ZAPOSTAVLJENI. ALI KAKOR SE NADALJEVALI TEŽKI ČASI, POJAVIL SE JE V WASHINGTONU IN V RAZNIH DRŽAVNIH GLAVNIH MESTIH MOČAN PRITISK, DA BI SE INOZEMCI IZKLUČILI OD JAVNEGA RELIJA IN RELIJNIH DEL.

Ali kakor se nadaljevali težki časi, pojavil se je v Washingtonu in v raznih državnih glavnih mestih močan pritisk, da bi se inozemci izključili od javnega relieja in religijih del. Poudarjalo se je, da ta dežela, kakor večina drugih dežel, ima najprej dolžnost skrbeti za svoje lastne državljane. Nasproti temu naziranjju so drugi naglašali, da sredstva za relief izvirajo iz davkov in da inozemci plačujejo davke ravno tako kakor državljan, da otroci inozemca so dostikrat tukaj rojeni in da zastopavljati inozemca v takem slučaju bi značilo zastopavljati lastne državljane. Vzlic tem in enakim argumentom pa so mnogi ljudje še vedno mnenja, da inozemec, ki se izogiba dolžnostim državljanstva, ne bi smel dobivati od pomoči. Dobrote CCC (civilnega konservacijskega kora) so bile omejene le na državljane. Isti dobivajo prednost tudi v javnih gradnjah. Ali vkolikor se tiče relieja v splošnem, ni bil tujerodec-inozemec še zastopavljani.

Mnogo težje, ako ne brezupno, je pričakovati, da tudi ne-državljanji postanejo deležni dobrot socialno-varnostnih zakonov.

Pa naj je delal še tako trdo in prispel še toliko k ameriške mu gospodarskemu življenju, inozemec ne le po zakonih Združenih držav, marveč tudi po mednarodnem zakonu ostaje tujec, nedomačin. Njegov položaj utegne postati še bolj tra-

DENARNE POSILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.75	Din. 100	Za \$ 9.25	Lir. 100
\$ 5.25	Din. 200	\$ 18.25	Lir. 200
\$ 7.25	Din. 300	\$ 44.00	Lir. 500
\$ 11.75	Din. 500	\$ 87.50	Lir. 1000
\$ 23.50	Din. 1000	\$ 174.00	Lir. 2000
\$ 47.00	Din. 2000	\$ 348.00	Lir. 4000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovoljume se boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo	\$ 1.00	morate poslati	\$ 1.75
\$ 10.00	"	"	\$ 16.00
\$ 20.00	"	"	\$ 31.00
\$ 30.00	"	"	\$ 46.00
\$ 40.00	"	"	\$ 61.00
\$ 50.00	"	"	\$ 76.00

Prejemnik dobil v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJENJE \$1.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK, N. Y.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
SPREJEMA NAROČILA ZA
VODNIKOVO DRUŽBO
IN
MOHORJEVO DRUŽBO

PLANARINA ZA VODNIKOVO DRUŽBO ZNAŠA — \$1. —
ZA MOHORJEVO DRUŽBO PA — \$1.25 —

Knjige za leto 1937 bodo poslana iz stare domovine naročnikom po pošti

Knjigarna "Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK

Iz Jugoslavije.

Med zastopniki gradbenega delavstva in delodajalci je bil dosežen in podpisan sporazum o zaključljivih stavke. Skupina delavcev, ki ji ni do mira in reda, je davi razsila vest, da so delavski zaupniki slabo zastopali delavske koristi, češ, da so bili podkupljeni. Zaradi tega je nastal v delavski zbornici pretep, med katerim je bil delavski zaupnik Borović lažje ranjen. Organi redarstva so takoj posredovali in vzpostavili red. Nato so se delavci po večini razšli, na poziv nezadovoljnih se je na Pašinem brdu zbralo kakih 1500 delavcev, hoteli privediti zborovanje. Policijski organi so prosili, naj se shod ne vrši, toda prisotni delavci so jih napadli s kamenjem. Pri tej priliki so bili lahko ranjeni en orožniški oficir in frije orožniki, en orožnik pa je bil hudo ranjen. Organi orožništva so na podlagi predpisov svoje službe rabili orožje, pri čemer je bil en delavec ranjen. Ranjenecem so takoj nudili zdravniško pomoč. Red in mir sta vzpostavljena. Preiskavo vodi policijski upravnik beograjskega mesta.

PO 22 LETIH IZ VOJNEGA UJETNIŠTVA

Ivan Bogdanović, kateremu je 46 let in je iz Potiskega Sv. Nikole, je moral leta 1914 s petim madžarskim domobranskim polkom, ki je imel svoj kader v Segedinu, na rusko fronto kjer so ga vjeli Rusi. Ko je izbruhnila revolucija, se ni hotel priključiti na nobeno stran. Vzel je v najem nekaj zemlje in jo obdeloval. Oženil se je in živel mirno vse do leta 1931, ko so se uvedli kolhozi. Ker ni hotel pristopiti k njim, je bil obsojen na pet let ječe. Poslali so ga v Sibirijo. Odtod je pisal domov, da bi mu poslali za povrnitev v domovino potrebne listine. Dobil jih je kmalu, toda je moral čakati še celih pet let, preden se mu je posrečilo

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobili koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vse naše dolgotrajne skušnje vam zmoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Ni preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vizete in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Ne državljan naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljam vam, da boste pozorni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Peter Zgaga
S POTA

Ne vem, če je res ali ne, toda pravili so mi, da je prišel konci prejšnjega stoletja v malo mesto blizu Akrona, mlad Nemec, Barber po imenu, ki je bil tako oblasten in objesten, da so ga občinske oblasti izgnale.

— No, če me nočete, — jim je zapretel Barber, — bom pa svoje mesto ustanovil.

Možak je izpolnil svojo pretnjo in dosegel svoj namen. Okoli majhnega jezera, ki ima dobro miljo obsega, je zraslo lično mesto, ki se je najprej imenovalo po ustanovitelju Barbertonu, pozneje so ga pa bolj na kratko prekrstili v Barberton.

Možak je bil silno podjeten. Videl sem hlev, v katerem je nekoč redil plemensko živino. Če se Clarkov hlev v Cooperstown, N. Y., imenuje "million dollar barn", je Barberjev v Barbertonu najmanj petkrat več vreden.

Zdaj so hlev umetno navla-

TRAGIČNA SMRT BOGATEGA LJUBIMCA

Do nedavna premožni trgovec Josip Sokol iz Čoke v Vojvodini se je zagledal v poročno Justino Vujičevno, čeprav je sam imel doma lepo ženo. Justina Vujičeva je znala iz njega izmamljati lepe tisočake, a žena doma je bila večkrat tepeva. Nedavno noč je Sokola presenetil Justinin mož Jovan Vujič, ko je ljubimka z Justinino. Josip Sokol je skušal begniti, toda razjarjeni Vujič ga je prestregel s sekiri in mu zadel 22 strašnih ran. Mrtvega Sokola je potem zavlekel na dvorišče. Ker vse kaže, da sta bila zakonca Vujičeva dogovorjena, da spravita Sokola s sveta, ker zadnji čas zaradi težav v trgovini ni mogel več dati Justinini denarja, so orožniki oba aretirali in ju odgnali v zapore v Veliki Kikindi.

V letošnjem Koledariju je par lepih kratkih povesti, ki bodo zanimale ljubitelje leposlovja.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobili koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vse naše dolgotrajne skušnje vam zmoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Ni preskrbimo vse, bodisi prošnje za povratna dovoljenja, potni liste, vizete in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Ne državljan naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljam vam, da boste pozorni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

čili in zastrli okna, da rastejo gobe po stenah in po tleh. Gobe konservirajo in jih za drag denar razpošiljajo po Združenih državah.

Toliko o ustanovitvi Barbertona, zljaj pa se nekaj o naših ljudeh, ki žive v njem in njega bližini.

Najprej sem potkal na vrata Franka Trohe, našega zastopnika, ki je znan rojakom širom Amerike po svojih dopisih v "Glasu Naroda" ter po svojih spisih in povesti v "Času", "Novi Dobi" in "Slovensko - Amerikanskem Koledariju".

Nekaj je brkljal v kleti, in ko mu je prijatelj Debevec skozi okno zaklical, da je pripeljal nekoga iz Clevelanda, je takoj uganil: — Aha, Zgaga je.

Troha je navidez še povsem mlad mož.

Njegova žena Jenny je napravila name vtis pristne slovenske lepote, pozneje sem se pa prepričal, da so skoro brez izjeme brhke vse, kar jih je v Barbertonu. Akronu in Schneidertownu.

Dobra gospodinja je in izborna kubarica, kajti napekla je piškotov in kolačev, ki bi delali čast vsakemu restavrantu na newyorškem Broadwayu.

Da je tudi v ročnem delu dovršena, mi priča dar, ki mi ga je dala ob slovesu in se ji iskreno zahvalim zanj.

Frank Troha se v svojem prostem času ne peča samo s pisanjem, pač pa zbira tudi star denar in razglednice.

Nad vse zanimiva je njegova zbirka slovenskega kmetškega orodja, priprav in potrebščin. Vse je z obudovanja vrednim trudom izrezal iz lesa — v dosti pomanjšani obliki, seveda. Vse — od pristne slovenske zibelke do stolov, mize, sklednika, žlice, pinje, grabelj, voza, brane, koša — nad sto kosov vsega skupaj. Koliko truda je posvetil tem igračkam, ki so igračke le na pogled, v resnici pa mojstersko delo.

Sin Mrs. Maček, ki je bila tačas nekje v Pennsylvaniji na obisku, naju je potegnil v Schneidertown, kjer živi nekaj slovenskih družin.

Usnik, Vidregar in Podlince so sosedje.

Stopiva na vrt, kjer je Podlinceva žena nabirala mlado solato.

Malo v zadregi je bila, ker je imela bose noge, pa se je pomirila, ko sem ji zatrdil, da poloti ženske v New Yorku nimajo samo bosih gležnjev, pač so pa tudi drugod precej bose.

Vidregarjev sin je stopil na farmo po očeta, ki se je že dopoldne odpravil pome v Cleveland, pa ga je vročina nekoliko zdelala.

Vidregarjeva žena je teta Toneta Sveta. "Slovanovega" tajnika v Brooklynu.

Tako smo se hitro seznanili. Spraševanja in pripovedovanja ni bilo ne konca in kraja. Malo po četrti uri se je vrnil iz tovarne gospodar Podlince, velik in plečat možak, pravi Izanec.

Njegov prvi pozdrav je bil: — "What the hell!"

V tej nedolžni kletvini je bilo pa toliko prisrčnosti in toliko pristne slovenske iskrenosti, da sem bil pozdrava zares vesel.

Odvedel me je v klet in pokazal na desno:

— Tukaj s o sodi. Menda znaš točiti. Tam, — je pokazal na levo, — so pa gnjati in klobase. Kje boš prenočil, ti bo pa žena pokazala.

Gostoljubnosti, ki sem jo uvažal tri dni pri Podlincevih, ne bom nikdar pozabil. Kajti — what the hell — kaj takega ni mogoče pozabiti.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ALFONSO Y. PEREZ:

JAGUAR V JEČI

V ječi mesta Rio Grande do Sul je bil evet južnoameriških zločincev. Tri sto mož, ki jim večletna stroga ječa ni mogla oslaba njih željo po življenju, ropih in nasilju. Bili so ko zverine v kletkah. A najbolj divja, najbolj krvoločna in najmanj dostopna "zverina" je bil zločinec z imenom 'Jaguar'.

"Jaguar" je bil pravilno ime za njega, ne le pri njegovih tvariših, marveč tudi v sodnih spisih in knjigah kaznilnic, zakaj nihče ni poznal njegovega pravega imena, nemara niti on sam ni vedel, kako mu je ime. Imel je šestdeset let in skoraj štirideset let je prebil v ječi. Obremenjen pa je bil z obsodbami za več sto let ječe za razne zločine, ki jih je bil v tisti kratki dobi svoje prostosti zakrivil v državah južne Amerike in je bil tudi večkrat pobegnil roki pravice. Nekajkrat je za las ušel vislicam, a kaka hipna revolucija med kaznenci ga je zmeraj osvobodila. Zdaj se je pokoril v do smrti ječi in je pridno kupal jezo v maščevalnih načrtih. A obidje kaznilnice in njeno železno mrežo je bilo trdno in skoraj neproderno.

Tudi njegovi sotrpini se niso hoteli pajašiti z njim. V velikem krogu so se mu izogibali, saj jih je bil v raznih prepričanih z večkrat močno poškodoval s svojimi pestmi, z zobmi in brami. Zasmehoval jih je, ker so se ga bali, zasmehoval je tudi paznike, ki so se mu upali približati le po dva in dva in z orožjem v rokah. Jaguar ni delal ko drugi jetniki, marveč je neprestano in hitro hodil gor in dol po svoji celici, ali po dvorišču in hodnikih prav kakor zver v kletki, ki hrepeni po svoji divji svobodi.

Tiste dni je prišel nov ravnatelj v kaznilnico, ki se je trudil, da bi prejšnje stroge predpise omilil z vplivom na dušo jetnikov. Jetnikom, ki so bili vajeni železne uzde se je zdelo ta dobrotla sumljiva. Kmalu

POZOR ROJAKI!

Ker sem stalo nameščen tukaj v Ameriki, hočem prodati posestvo v PETROVI VASLI, št. 5, Pošta Černomelj, Jugoslavija. — Pišite za pojasnila. JOHN GRAHEK 1721 Pine Street, PUEBLO, COLO.

(4x)

se je dvignil močan val neupanja zoper ravnatelja. Jetniki so se šepetaje zbirali v gručice in so, ko kafra, izginili na vse strani, čim se je pojavil kak paznik. Ravnatelju pa se niti sanjalo ni o kakki nevarnosti, ki je pretila njemu in svojem. Svojo družino: ženo in majhno, plavalaslo hčerko Grazijo je privedel v jetniško ravnateljsko stanovanje, česar se noben ravnatelj ni storil. Dan za dnem je stopala Grazia, držec se očeta za roko, skozi delavnice in dvorišča kaznilnic. Poznala je vse jetnike in je govorila z njimi ko z znanci.

Daleč proč od drugih priostankih svojega kosila, pa je sedel jaguar in je buljil v tla. Otroka ni zagledal prej, dokler deklica ni stala pred njim in ga nagovorila. Ko je začutil drobnost ročice na svoji šapi, mu je bilo, ko da bi blisk razsvetlil temno noč.

Ravnatelj je hotel hčerko odvesti. "Pojdi Grazia, to je divji, hud človek." — "Ne, saj ni divji. Zmeraj je tako sam zase; žalosten je. Poljubček mu bom dala, poljubček za lahkost noč!" In že mu je nežno dahnila otroški poljubček na čelo. "Zdaj pa ne smeš biti nič več žalosten, ti pridni mož!" Nato je z očetom odšla dalje.

Jaguar je kar okamenel in je gledal za otrokom. Nekaj neznanega se je prebudilo v njem in je zahtevalo svojo pravico. Zaječal si je, da bi bil dober, da bi smel biti dober kakor drugi ljudje.

Minilo je popoldne, minil je večer in spet so segnali "zverine" v njih kletke. A pomoči je izbruhnilo. Upor se je začel. Razbili so vrata celice in razbrzdana tolpa je preplavila kaznilnico. Kmalu so kaznenci razorožili in pobili paznike. Je ravnatelj je, v vsaki roki držec samokres, branil vrata svojega stanovanja. En sam samcat spričo tri sto mož. Tedaj je ko zver skočil jaguar po stopnicah in se postavil zraven njega. "Mir, le nič bati se! Ne bova pustila, da pride mali angelček v pest teh peklenjskih hudičev!"

Izvil je drhtečemu ravnatelju samokres iz roke, se razkoračno postavil na vrh stopnišča in je pričakoval sovražnika. Kaznenci so se zballi in se odmaknili. Nato so se zavedali, koliko več jih je in so se pretiskali

ob steni počasi naprej. Nobena roka se ni še dvignila. Jaguar in volkovi so polni sovraštva in pohlepa po krvi gledali drug drugega. Tedaj je neznanski človek zakrutil ravnatelju: "Bom sam opravil s temi pobalini! Pojdite noter, pomirite otroka in ženo in telefonirajte po vojaško pomoč."

Ko je tolpa zaslišala besedo o vojaštvu, je izbruhnil vihar. Kamenje, veliko kakor pest, je frčalo naokoli in je zadelo Jaguarja, ki ga ni ničesar ščitilo. A on je stal na svojem mestu, stal razkoračno na stopnišču in je streljal. Vsak strel je razredil napadalec. Izstrelil je naboje, samokres spet nabil in spet izstrelil. Krvavel je iz nečeteo ran, tedaj pa so zoorili zmagovalni kliči iz tolpe. Jaguar je kleknil, samokres je omahnil v utrujeni, ranjeni roki. Opo- tekel se je, a je še streljal in še vedno zadeval.

Predno je izstrelil poslednjo kroglo, so zadoneli vojaški korači. Vojaki so prihrumeli in razgnali upornike na vse strani. Vse se je umirilo. "Tale je bil pa kolovodja, kaj?" je vprašal poveljničisti častnik in pokazal na Jaguarja, ki se je bil s samokresom v roki zgrudil na tla in je bil ves v ranah in ki je tvoril s svojim mogočnim telesom poslednjo barikado.

"Ta nam je rešil življenje; brez njega bi bili vsi ..." je dejal ravnatelj in umolknil, zakaj Jaguar je odprl oči in nekaj s pogledi iskal med navzočimi. Nato so se odprle krčevito stisnjene ustnice in je zajelaj: "Otroka — brž — otroka..."

Ravnatelj je odhitel v stanovanje, da izpolni poslednjo željo umirajočemu, a skoraj je prišel prepozno. Divji človek se je z dolgim, iskrenim pogledom zazrl v svojo malo, edino prijateljico. Kdo bi bil le slutil, da morejo te divje zverinske oči izraziti toliko nežnosti in ljubezni? Nato je izdihnil.

FARMA —

star home-stead, 180 akrov, 15 živine, konji; 40 kokoši; oro-dje, pridelek — \$4500. \$2000 na roko. C. M. Douglas, Fort Plain, N. Y.

Naročite se na "Glas Naroda" največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

JAPONSKA — STO MILLJO- NOV LJUDI

Po uradnih izkazih ljudskega štetja, ki se je vršilo lanskega oktobra na Japonskem, živi v tej državi kot celoti danes skoraj 100 milijonov duš, namreč 99,450,000 oseb. Na pravo Japonsko, to je na četvorico glavnih otokov, odpade 69,200,000 ljudi.

Pri predzadnjem ljudskem štetju, leta 1930, jih je bilo tu 64,400,000, v vsej državi pa 91,790,000. Na glavnih otokih znaša prirastek torej 4,800,000 ali 7,4% ali povprečno na leto 960.000. Za vsa državo znaša prirastek 8,1%.

Prava Japonska je silno gosto naseljena in zelo močno pomeščenjena. 22,660,000 ljudi živi v 127 večjih mestih, t. j. 32% vsega ljudstva, dočim je bilo še leta 1920 samo 17 od-s. meščanov. To pomeni, da se je prebivalstvo mest v tem času podvojilo. Sam Tokio s predmestji ima 6.3 milijona prebivalcev, Osaka skoraj 3 milijone, s Kiotom in Kobjem skupaj pa 5 milijonov.

V pol stoletja je Japonska število svojega prebivalstva potrojila, kajti preden je stopila v svojo novo zgodovino, je štela le nekaj nad 30 milijonov duš.

Koreja je imela lansko leto 22,9 milijona prebivalcev, Formoza 5,2 milijona, japonski del Sahalina 330,000, bivši nemški južnomorski otoki, ki so sedaj japonski mandat, štejejo okrog 100,000 ljudi (od l. 1930 prirastek za 30,000 japonskih priseljencev. "Najeto" ozemlje Kvantunga s Dairenom Portom Arturjem šteje sedaj 1,300,000 prebivalcev (pred šestimi leti 950,000), pa na obeh straneh južnomandžurske železnice, ki je neposredno pod japonsko upravo, pa šteje okoli 520,000 ljudi.

KREPAK ŽELODEC

Pred nekoliko dnevi so oddali v bolnišnico v Gyoru na Madžarskem deklico Ireno Balszevo, ki se je pritoževala nad hudimi bolečinami v želodecu a ni hotela povedati nič določnega o vzrokih teh bolečin.

Roentgenovska preiskava je ugotovila, da leži v njenem želodecu vse polno predmetov, ki tja gotovo ne spadajo. Ščetru-urno operacijo so ji spravili iz njega nič manj nego 209 vijakov, steklenih drobcev, kosov železa in podobno. Ugotovili so potem, da je požrešna Irena mesece dni vsak dan poržla po nekoliko teh predmetov in da je hotela tudi svojo sestrico pripraviti do tega. Ne vedo, ali gre za poskus samomora ali za bolno nagujenje.

Pota Ljubezni

Roman

63

"Vedela sem — slutila sem — Dieu!"

Stotnik Dernhof je molčal. Ovitke je padel na tla. Le prehitro je prebrala kratke, toli usodepolne vrstice. Ostala je nepremično na svojem mestu, brez solz in brez jadikovanja je rekla s pridušenim glasom:

"Preostaja mi samo smrt!"

"Vera!"

Pograbila jo je nova groza. — Ali je to res Dernhof, ki je zaklical njeno ime, ki kleči sedaj ob njenih nogah in pritiska svoj obraz v njeno obleko? —

"Dernhof! Ali me hočete žaliti, ker sem nesrečna?"

Strah mu je zbudil zavest.

"Žaliti — vas, za katero bi dal svoje življenje? Odpustite mi! Milost! Izpozabil sem se, smrtni strah mi je izsilil ta klic, ime, ki ga no- sim že leta v svojih prsih. Odpustite mi, grofi- ca!"

Približala se mu je. "Jedva morem občutiti kaj drugega kakor svojo lastno bolelost, ali hudo mi je, da trpite zaradi mene. Sami veste, da nisem niti najmanj tega kriva; poznala, videla in ljubila sem samo enega. A sedaj je konec — konec sreče, obup preži name!"

"Jokajte, grofica, besnite — samo nikari ne tega mrzlega, groznega miru!"

"Največja bolečina nima solz in mrzlo je srce, kadar je mrtvo. Dernhof, zahvaljujem se vam, da ste mi mogli z ljubeznijo v srečo vedno izkazovati toliko spoštovanje. Kadar me ne bo več, se me spominjajte kakor prijateljico in molite za ubogo mojo dušo."

"Grofica, hvala vam, da mi odpuščate ter me osrečujete z ljubeznivimi besedami; ampak dajte, poglejva mirno in jasnega očesa v bodočnost. Ne govorite o smrti in ločitvi, ne dajte se odriniti po tej usiljeni zaroki, h kateri je dal naš gospod pač svojo roko, ne pa svojega srea. Mislite na to, koliko trpi on! Princeza bude žela, kar je sejala. Nikdar jej ne bom z vesoljem služil; posvetiti se hočem edino le vam. Kakor vitez stare dobe bom nosil samo vaše barve, pripravljen vsako uro na boj. Ko boste stolovali v Wintersteinu — samotneje sicer, toda vaša ljubezen pronese vse, — mi ne bo nobena pot predloga, nobeno vreme previharno, nobena ura prepozna, da bi vam ne donesel poročil, pozdravov in psem. Zopet boste srečni."

"Dobro mislite, vem, tolažiti me hočete; ampak ali mi morete pri tem pogledati v oko, Dernhof? Oh, ne morete! Jaz v Wintersteinu in tukaj — tukaj" — udarila je v histeričen, bolesten smeh — "do smrti sem utrujena, počivati hočem..."

"Grofica —"

"Že dobro, vem — da trpite z menoj."

Iskaje, kje bi se oprijela, je zgrabila za zastor pri vratih in je potem omahovaje odšla. On pa jo je pustil oditi samo, kajti v tem hipu ga je ostavilo vse samozatajevanje.

Ure so počasi minevale. Dernhof je opoldne sam obedoval in je pozvedoval pri gospej Hueblerjevi po grofici.

"Gospod pobočnik," je odgovorila komornica, "tako se bojim zanjo; če bi le mogla jokati. Celu uro je pisala, potem je na mojo prošnjo nekoliko počivala. Uživati ni mogla prav ničesar, a sedaj hodi neprestano po sobi semintja in govori sama s seboj ruski. Tako se mi smili moja uboga gospa..."

Ko je Dernhof zopet vstopil v knezovo delavnico, se je prestrašil. Grofica je stala pri pisalnici in je imela omarico s ključi pred seboj. Zdele se mu je, da je njegov prihod jako neljub, kajti globoka guba se je zarezala v njeno čelo.

"Že zopet tukaj, Dernhof?"

"Zauzil sem samo par grizljev, tudi jaz nimam teka. Kaj iščete, gospa grofica? Ali naj vam pomagam?"

Odgovorila ni ničesar, zgrabila je ključce ter šla z njimi v knezovo oblačilnico.

Pobočnik je šel tiho za njo.

— Omarico z zdravihi hoče odpreti — si je mislil.

Jezna je metala ključ za ključem na tla. Ko je videla, da jo Dernhof opazuje, je poizkušala, kazati se mirno ter je dejala: "Rada bi vzela kaj proti neznošnemu glavobolu, pa ne najdem pravega ključa. Dernhof, dajte, vložite vrata."

"Kako morem v sobi svojega gospoda kaj pokvariti!?"

Butala je ob vratah in kakor krik se je izvil iz njenih ust: "Ključ!"

"Grofica, pomirite se! Njega Svetlost ima brčas ključ pri sebi. Pojdite, lezite nekoliko, pa naj vam devljejo na glavo obklade."

"Kaj mi morejo ti pomagati!?"

Njen glas je izlajal, kar je doslej samo slutil...

"Kako krut si, Egon, da mi postavljaš stražnika! Ko bi bila vlomila v omaro, bi bilo sedaj že — kmalu — vsega konec. D rnhof, nič več ne morem misliti — noge me — jedva aosisjo —"

In onesvestila se je. Držal jo je par minut na svojih rokah in je s trudom vzdrževal težo njenega telesa. Toda napad je popustil še dovolj kmalu, samo hoditi ni mogla sama — prisiljen je bil položiti jej roko okrog pasu in jo voditi.

Poklical je komornico, "Hitro, gospa Hueblerjeva! Prinesite šampanjca!"

Komornica jo je položila na počivalo ter jej včila potem nekoliko šampanjca v usta, trudeča se kakor mati skrbno in nežno okoli nje. — Skromna, a jako izomikana žena se je sedaj prvokrat približala kakor starejša prijateljica in ponosna Vera je to sprejemala, da, pod to mehko materinsko roko je našla končno vendarle solze. Počenša s krčevitim jokom, je ihtela dalje in dalje, dokler jej tudi za to ni več dostajalo moči.

Ko se je začelo večeriti, je obšel Dernhova nov nemir. — Ne zaupam jej, ne zaupam jej, — je mrmral zase; šel je v spodnje prostore, kjer je dal različna povelja, potem je šel iznova k gospej Hueblerjevi.

"Ali se je grofica pomirila?"

"Nekoliko, da. Preobleči sem jo morala."

"Da sprejme njega Visokost?"

"O tem si nisem na jasnem, kajti gospa grofica je izbrala popolnoma temno obleko, ki je nisem še nikoli videla."

"Tako, tako; a kaj dela sedaj?"

"Počiva. Rekla je, naj grem v svojo sobo; ako hode kaj potrebovala, že pozvoni."

"Tako — Tako! — Hvala vam, gospa Hueblerjeva."

DALJE PRIDE

ŽIDOVSKIE DRUŽINE NA BEGU

Židovske družine zapuščajo Jeruzalem v strahu pred Arabci, ki so vprizorili več napadov na židovsko prebivalstvo. Angleška policija je slednjič napravila mir.

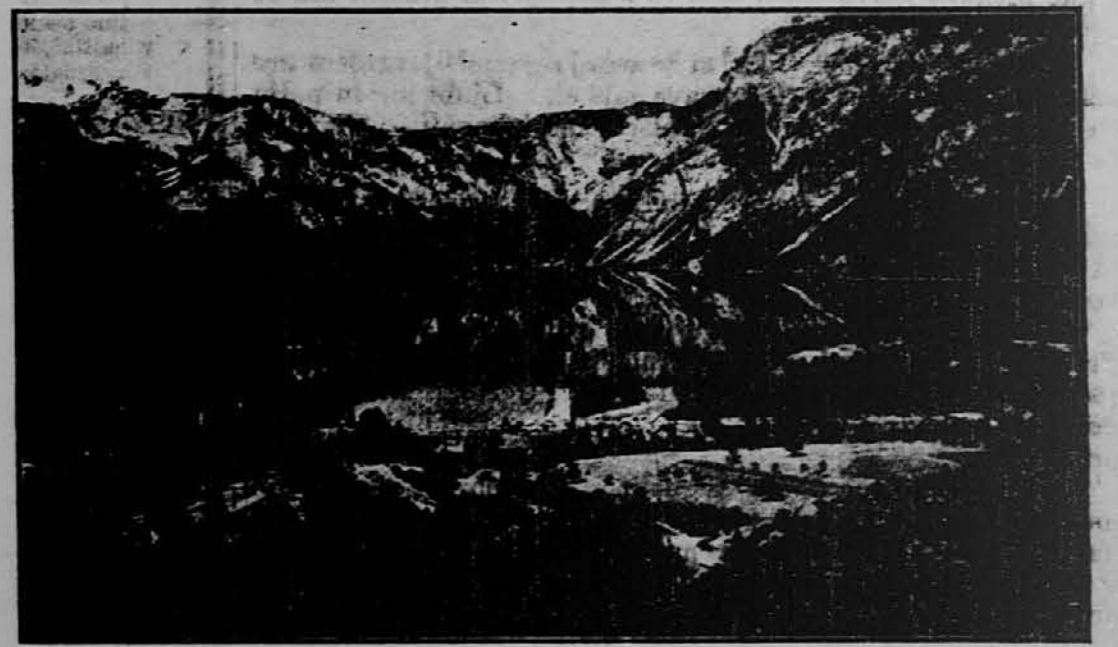
V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

Bohinjsko jezero

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

: : : 216 WEST 18th STREET, NEW YORK

Srčna stiska

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

26 ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

"Pa je čisto priprosto! Po najinem srečanju se mi je takoj zdelo, da mi hočete biti nepokorni. To sem takoj opazil na vas. Dovolj jasno je bilo napisano na vašem obrazu. Da, da, v njem znam dobro brati. Pozneje sem šel še enkrat v vas, ker sem imel še nekaj opravkov in sem pri Bergerjevih med potom povprašal po vas. Katarina mi je povedala, da ste že odšli. Slišal sem vaš klic na pomoč in hvalim Boga, ker me je ob pravem času pripeljal sem!"

Gerta dvigne glavo in skozi solze gleda smeje vanj. "Jaz pa vam tako slabo poplačam! Toda to mora sedaj biti drugače. O, sedaj vas bom poslušala. Kar mi boste rekli, vse bom storila!"

Tako ponižno in iskreno pridejo te besede skozi njene ustnice, da ga nekaj čudno dregne. Ali je bila to ista Gerta, ki je bila v edno tako zaničljiva in svojeglava? Kako krasna je bila ta trenutek s solznimi in prosečnimi očmi! Kot gorska vila se mu zdi in zamišljen gleda v njo, živo ji zre v oči, kot bi v njih iskal odgovor na neko vprašanje.

Gozdna samota ovija oba s svojim čarom. Skozi visoka, vitka drevesna debla se tresoče igrajo solčni žarki in sipljejo zlate iskre na Gertine lase. Lahno šusti v vejah, p tiči žvrgole, drugače je vse tiho. Gerta je kot zamaknjena. Isti mehki, blaženi občutek, kot oni večer, ko je bila s Kraftom sama v parku, se je polasti. Občutek ima, kot bi morala po njem iztegniti svoje roke in ga priviti k sebi.

"Kaj premišlujete, David Kraft?" ga vpraša tiho. Kraft se zgane in si z roko potegne preko čela, kot oni, ki je bil iz prijetnih sanj postavljen v trezno resnico.

"Zakaj se strašite, ako govorim z vami? Da, vem tudi vaše krstno ime, ki mi je zelo všeč!" se mu smeje — "prosim vas, da me dvignete."

Iztegne mu roke nasproti in Kraft jih prime. In tedaj se je zgodilo.

Naenkrat mu Gerta visi na vratu in Kraft jo tesno drži s svojimi rokami. Ali ga je ona najprej prišla, ali on njo — nikdo ni vedel.

"Gerta!" pravi Kraft tiho.

"O, ti, ti," šepče Gerta in se pritisne k njemu. In tedaj mu odpade vsak pomislek. Njegove ustnice poiščejo njene ustnice v vročih poljubih, katere Gerta goreče vrača.

"O, ti sladka moja," in zopet jo poljubi.

"Vse je bilo pozabljeno, odkar drži strastno dekle v svojem objemu in Gerta se ne brani, pozabljeno, kar si je zaobljubila, pozabljena razlika stanu, pozabljena tudi Katarina — živl je samo za to minuto.

"O, David," svojo lepo glavo pripogne nazaj in ga pogleda. "Ali je pa tudi res, ne misliš na nobeno drugo?"

Kot holesten spomin gre pri tem vprašanju misel na Katarino skozi njegovo glavo. Njen obraz pritisne na svoje prsi, kot je ne bi hotel videti in jo poljubi na kodraste lase. "Edino, sladko dekle!"

"Kako se mhrpenela po tebi! Ali tega nisi čutil?" ji pride strastno skozi ustnice in se pri tem tesneje pritisne k njemu.

"Kaj ti je, moja draga?"

"Nič! Samo poljubuj me — poljubuj —" mu šepče.

In poljublja ji zareče oči, rdeče ustnice, beli vrat in Gerta se ga oklepa, kot bi ga nikdar več ne hotela pustiti od sebe. Da, ljubila ga je, ljubila ga je bolj kot vse drugo, to je bil njen edini občutek v tej blaženi minuti. In vendar je moralo biti vsemu enkrat konec.

"Pojdiva, Gerta, je že čas, da greva. Drugače bodo tvoji stariši v skrbeh."

Gerta se samo pristrčno nasmeje.

"O, ti, na to misliš, medtem ko jaz — pa pojdiva, moj David!"

Brezskrbno se oprime njegove roke. Kraft pa je bil vseeno nekoliko v zadregi. Kako se je mogel tako spozabiti, da je izgubil v enem samem trenutku svojo mirno naravo — kaj bo sedaj — kako naj stopi njenim starišem pred oči? Tako kot sedaj, se to pač ne more nikdar več zgoditi.

Gerta se zopet smeje, ko ji pove svojo bojazen.

"Neumnež — potem se moraš naučiti! Mene pogledj!"

"Toda ne morem se kazati drugačega."

"Saj se ti tudi ni treba. Samo premaguj se, kot se premagujem jaz, da ti takoj zopet ne padem okoli vratu!"

"Toda kaj bo iz tega, Gerta? Tvojih starišev vendar nočem še bolj voditi za nos!"

"Kdo bo mislil na prihodnost, ko je sedanjost tako lepa — ali ni?"

In smeje ga pogleda.

Gerta postane, položi roko okoli njegovega vratu ter pritegne njegovo glavo tik k sebi in z zapeljivim glasom mu šepče na uho:

"Ti moj najljubši, zakaj si že sedaj s premišljevanjem greniš ure? Pride čas, pride prava misel. Ljubi me in poljubuj me, kakor te hočem jaz ljubiti in poljubovati. Vzivajva te edine lepe poletne sanje!"

Njen glas šepče tako omamljivo, njene oči žare tako zapeljivo in nežno, da Kraft ne more drugega, kot vstreti njene želje. Poljublja njene rdeče ustnice, ki se mu ponujajo tako radovoljno in z zadnjim ljubeznivo besedo se ločita.

Ta večer se nista videla več. Sam Kraft se je izognil. Pri mizi ne bi mogel sedeti mirno in brez vsake zadrege po vsem tem, kar se je dogodilo med njim in Gerto. Naslednjega dne pa so ga zdrževali posli, da opoldne ni mogel biti z drugimi pri kosilu.

Bil je zelo vroč dan v avgustu. Z naporom vseh svojih moči so delavci delali na polju in Kraft je bil prvi med njimi. Treba je bilo pospraviti kar največ žitnega blagoslova, kajti v zraku je že visela nevihta, belo siva megla se ji vlačila po obzorju in solnce je neusmiljeno pripekalo. In Kraftu je to delo prišlo ravno prav. Saj ni imel časa premišljevat o tem, kar ga je zadnje noči oropalo spanca, da je bila Gerta njegova, da ga je to razvajeno, ponosno, hladno dekle ljubilo — hladna!

(Dalje prihodnjič.)

JUNAŠKA POTAPLJALKA

Opravilo potapljavca je silno nevarno. Največja nevarnost pa potapljača grozi od morskega volka. V Ameriki živi 37 let stara potapljalica Angela Adams, katera kljub vsej nevarnosti še vedno izvršuje ta nevarni poklic. Ona je edina ženska potapljalica na vsem svetu, kateri je nekoč morsk volk zmečkal kite in mišice na desni roki. Le posebno srečnemu naključju se je junaška ženska morala takrat zahvaliti, da ni bilo hujše. Od tega je že več let.

Takrat je po naročilu ameriške vlade na morskem dnu ob mehikanski obali nabirala morske gobe. Naenkrat je zagledala velikanskega morskega volka, ki je planil proti njej. Komaj se je zavedla nevarnosti, je potegnila signalno vrvo in se pripravila za obrambo. Planila je nekoliko naprej, da bi požrešnemu sovražniku mogla poriniti svoj nož v trebuh. Toda v istem hipu so zgoraj z vso silo potegnili vrvo, na kateri je bila privezana. Tako naglo so jo dvignili od tal, da je omahnila in da je nož zgrešil svoj cilj. Morski volk se je naglo okrenil in planil za njo proti vrhu. Tik, preden so jo potegnili v čoln, jo je volk zagrabil za desno roko. Tako se je zagrizel vanjo in vlek, da se je rajši dal celo iz vode dvigniti, kakor da bi bil popustil. V tem hipu je nekdo izmed mornarjev vrvel z ladje kopje in z njim ubil morskega volka. Morski volk je očitno hotel roko odtrgati. To se mu ni posrečilo, ker je potapljaška oprava železna. Pač pa je desni rokav tako zmečkal, da so se železni deli potapljaške oprave zarili Angeli v meso in so jih morali izrezati.

To potapljaško opravo je Angela Adams podedovala po svojem možu, ki je bil tudi potapljalec in je v izvrševanju svojega poklica na morskem dnu umrl. Ker ji je zaradi posebnosti desna roka ohromela, so morali tudi njeno potapljaško opravo sedaj preurediti, ker je posled delovala samo z levo roko. Angela Adams pa ni postala potapljalica iz ljubezni do tega nevarnega poklica, ampak iz ljubezni do svojih otrok. Ko se je pred leti njen mož na morskem dnu smrtno ponesrečil in ji zapustil tri nepreskrbljene otroke — dva dečka in eno dekle — je nesre-

da mati prisegla, da noben izmed njenih otrok ne sme postati potapljalec. Če pa je hotela to doseči, jih je morala dati tako vzgojiti, kakor lahko vzgajajo svoje otroke starši, ki imajo denar. Hotela jim je preskrbeti ugleden poklic, da bi jim ne bilo treba solanja, pa si ne bo mogla prislužiti niti kot delavka, niti kot gospodinja, ampak samo kot potapljalica. Zato je sama postala potapljalica, da bi svoje otroke obvarovala tega poklica.

Danes je najboljša potapljalica in iskalka gob v vsej Severni Ameriki. Njeno delo najbolj cenijo v mali grški koloniji na obali polotoka Floride. Njeni moški tovariši jo ubogajo, če jim zapoveduje, kakor kak moški. Z občudovanjem in spoštovanjem občujejo z njo ter so ponosni, če se z njo smejo peljati na morje. Ker pa je Angela zelo čedna ženska, se vsak teden oglasi vsaj po en snubec. Oglasajo se snubci, ki so premožni in ugledni. Ona pa je doslej še vsakogar odklonila, ker misli, da bo nesrečna, če bi se še drugič poročila in bi svojemu mrtvemu možu ne ostala zvesta do smrti.

Pač pa rada v idi, če kupi njene lepote rajši kupujejo njeno blago in ji nudijo boljše cene. Kupeji in prekupeji namreč pri drugih potapljalcih barantajo, za vsak cent. Angeli pa plačajo, kar zahteva, samo zaradi njenih lepih oči. Toda Angela pri tem misli le na svoje otroke. Dobro se zaveda, da njeni živci tega nevarnega poklica ne bodo dolgo zmogli. Vsakokrat, kadar se pelje na morje, da se tam potopi na morsk dno, postane nervozna in raztresena. Odkrito priznava, da ji pri potapljanju njeno srce takrat tako močno bije, da ga skoro v grlu čuti. Ko pa je enkrat na morskem dnu, je zopet mirna in pogumna.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

POVRATEK NOVEGA EGIPTSKEGA KRALJA

Prince Farouk (na levi), ki je zapustil šolo v Angliji, da postane naslednik svojega očeta kralja Fuada I., kateri je nedavno umrl. Ko je princ dospel v Egipt, so ga sprejeli člani egiptске vlade.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICE SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

George Horvat, eden najstarejših naseljencev v Calumetu, ki je dolgo let stanoval na Osceoli, se je zadnje tedne preselil s svojim sinom na farmo v Hartu, Mich.

Friderik Lamut, sin Johna Lamuta iz Rayboultown, Mich. je dovršil študije za elektrarskega inženirja v rudarski ni tehniški šoli v Houghtonu. V istem učnem zavodu je drugi slovenski dijak Tom Vičič iz Newona zaključil šolsko leto z naslovom 'častnega študenta.'

MODA ZA ZAMORCE

V Nairobiju, glavnem mestu britske kolonije Kenje, je izšel prvi modni list za zamorce. Mlada zamorka, ki se je vzgajala na evropskih vseučiliščih, je urednica tega lista. V prvem uvodnem članku se je mlada

Vabilona PIKNIK

ki ga priredi Društvo št. 581, SNPJ., v St. Marys, Pa.

v nedeljo, dne 21. junija NA NAVADNIH PROSTORIH... Vabilno vse rojake iz Ridgeway, Kane, James City, Emporium in od drugod, da nas obiščete ta dan. Za obilno udeležbo se priporoča. Odbor.

dama ostro obregnila proti vsakovrstnim oblačilnim manijam svojih barvnih rojakov. Pred vsem jim zamerja veselje do živih barv. Bela žena, pravi, si lahko dovoli zareče barve in pestre vzorce, črnkam pa bi bolj pristojalo, če bi se oblačile blago daje v zvezi z živahnimi kretnjami zamorce prizer, ki učinkuje smešno. Prav tako pa obsoja nagnjenje do lišpanja in do modnih oblačil pri moških zamorcih za opičje. Zamorce, ki nosi bele gamaše, lakaste čevlje, dežnik in cilindar učinkuje kakor karikatura samega sebe. Tudi zanj velja temeljni stavek, da se mora oblačiti čim bolj neopozorljivo.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja leto. Da nam prihra- nite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin
COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Saftič
INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič
ILLINOIS: Chicago, J. Bevilč, J. Lukanich
KANSAS: Girard, Agnes Močnik
MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
MICHIGAN: Detroit, Frank Stular
MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouže
MONTANA: Roundup, M. M. Paulan
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
NEW YORK: Gowanda, Karl Strniška

Poleg poučnih knjig, muzikalij, iger, pesmi itd., imamo v zalogi precej nabožnih knjig, predvsem

Molitvenike

- Slovenski molitveniki: SVETA URA, SKRBI ZA DUŠO, KVIŠKU SRCA, NEBESA NAŠ DOM, Hrvatski molitveniki: Utjehaj starosti, Slava Bogu, Ave Maria
Angliški molitveniki: (ZA MLADINO), (ZA ODRASLE)
Key of Heaven
Catholic Pocket Manual
Ave Maria

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Na parnikih, ki so debele tiskani, se vrše v domovino izleti pod vodstvom izkušnega spremljevalca.

- 17. junija: Berengaria v Cherbourg
20. junija: Europa v Bremen
24. junija: Queen Mary v Cherbourg
27. junija: Lafayette v Havre
30. junija: Bremen v Bremen
1. julija: Washington v Havre
2. julija: Berengaria v Cherbourg
3. julija: Ile de France v Havre
7. julija: Europa v Bremen
8. julija: Queen Mary v Cherbourg
11. julija: Saturnia v Trst
15. julija: Manhattan v Havre
16. julija: Aquitania v Cherbourg
18. julija: Rex v Genoa
23. julija: Europa v Bremen
25. julija: Vulcania v Trst
29. julija: Queen Mary v Cherbourg
1. avgusta: Champlain v Havre
5. avgusta: Aquitania v Cherbourg
8. avgusta: Europa v Bremen
12. avgusta: Manhattan v Havre
13. avgusta: Ile de France v Havre
15. avgusta: Paris v Havre
19. avgusta: Aquitania v Cherbourg
20. avgusta: Vulcania v Trst
1. avgusta: Bremen v Bremen
2. Champlain v Havre
3. Conte di Savoia v Genoa
3. avgusta: Queen Mary v Cherbourg
28. avgusta: Ile de France v Havre

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LI-SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 W. 18th St., New York stov, rezervacijo kabin in pojasnila za potovanja. UPRAVA "GLAS NARODA"